

บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ

นางสาวรสลิน เรื่องวิวัฒน์โรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-489-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLES OF THAI LANGUAGE BROADCASTING
OF FOREIGN OFFICIAL EXTERNAL SERVICES

Miss Rosalin Ruangwiwattanakot

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-489-5

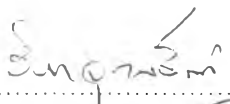
หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทย
 ของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ
โดย นางสาวรสลิน เรืองวิวัฒน์โรจน์
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันท

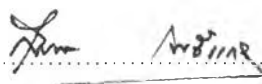
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุดักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันท)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุภาพร โพลีแก้ว)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

รศลิน เรื่องวิวัฒนาการ : บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ
(THE ROLES OF THAI LANGUAGE BROADCASTING OF FOREIGN OFFICIAL EXTERNAL SERVICES)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์วิภา อุดมฉันทน์, 131 หน้า. ISBN 974-332-489-5.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการและบทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศในปัจจุบัน โดยใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายเสียงระหว่างประเทศ บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน การโฆษณาชวนเชื่อ และการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และรายการภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศเริ่มออกอากาศรายการภาคภาษาไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ข่าวสารและโฆษณาชวนเชื่อ ในปัจจุบันมีสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศที่กระจายเสียงภาคภาษาไทยจำนวน 7 สถานี จำแนกเป็นสถานีขนาดใหญ่ 4 สถานี ได้แก่ วิทยุบีบีซี วิทยุวีโอเอ เรดิโอเจแปน และวิทยุปักกิ่ง สถานีวิทยุขนาดเล็ก 3 สถานี ได้แก่ วิทยุเสียงมาเลเซีย วิทยุเสียงเวียดนาม และวิทยุแห่งชาติลาว

บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทยของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศในปัจจุบัน สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สถานีวิทยุในรูปบริษัท ได้แก่ วิทยุบีบีซี เรดิโอเจแปน และสถานีวิทยุที่เป็นองค์กรอิสระ ได้แก่ วิทยุวีโอเอ จะมีบทบาทสำคัญในการให้ข่าวสารในฐานะของสื่อมวลชน และเป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ประเทศผู้ส่งกระจายเสียง
2. สถานีวิทยุสังกัดหน่วยงานรัฐ ได้แก่ วิทยุปักกิ่ง วิทยุเสียงมาเลเซีย วิทยุเสียงเวียดนาม และวิทยุแห่งชาติลาว มีบทบาทในการเป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์และดำเนินนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เน้นการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประเทศผู้ส่งกระจายเสียงเป็นสำคัญ

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิภา อุดมฉันทน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ด้วยจาบบทคัดย่อวิทยานิพนธ์จากวารสารวิจัยวิทยุแห่งประเทศไทย

3971417428 MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: THAI LANGUAGE BROADCASTING / FOREIGN OFFICIAL EXTERBAL SERVICES

ROSALIN RUANGWIWATTANAROT : THE ROLES OF THAI LANGUAGE BROADCASTING OF FOREIGN OFFICIAL EXTERNAL SERVICES. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VIPHA UTAMACHANT. 131.pp. ISBN 974-332-489-5.

The research is aimed at studying the roles of Thai language broadcasting of foreign official external services, including its policy and proceeding at present. The study is conducted by International broadcasting, roles of mass communication, propaganda and international public relations concept.

The qualitative method was used in this research in order to collect data from documents, interview and Thai language broadcasting program of foreign official external radio stations. The results are as followed.

The foreign external radio stations have began to broadcast in Thai language during World War two. The objectives were to inform and to propaganda. At present there are seven international radio stations that broadcast in Thai. The four large international radio stations are BBC, VOA, Radio Japan and Radio Peijing. The three smaller are the Voice of Malaysia, the Voice of Vietnam and Lao National Radio.

The roles of Thai language broadcasting has two groups.

1. The roles of corperation radio stations such as BBC, Radio Japan and independence organization as VOA are providing news and features as information service and mediating official public relations.

2. The roles of government's radio stations such as Radio Peijing, the Voice of Malaysia, the Voice of Vietnam and Lao National Radio are acting as public relations and proceeding international relation policy by presented own country news and information significantly.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรักและความเมตตาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์วิภา อุตมฉันทน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ สุภาพร โพธิ์แก้ว กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้มอบทุนอุดหนุนการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทยทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่า เพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง

นอกเหนืออื่นใด ความสำเร็จทางการศึกษาและความสำเร็จทั้งปวงเกิดขึ้นด้วยแรงบันดาลใจจากบุคคลในครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ และคุณยายที่สนับสนุนและเห็นความสำคัญของการศึกษา รวมทั้งพี่มาท และป๊อปที่เป็นแรงใจที่สำคัญยิ่ง ขอคุณเป็นพิเศษสำหรับความรักและกำลังใจจากพี่แก้ว ขอคุณจากใจสำหรับความเอื้ออาทรและมิตรภาพจากเพื่อนๆ และน้องๆทุกคน

รสลิน เรืองวิวัฒน์โรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ

บทที่

1. บทนำ.....	1
/ 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	10
/ 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
/ 1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
/ 1.5 ข้อสันนิษฐาน.....	11
/ 1.6 นิยามศัพท์.....	11
/ 1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	12
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการกระจายเสียงระหว่างประเทศ.....	13
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	17
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการโฆษณาชวนเชื่อ.....	19
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	21
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	28
/ 3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
/ 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
3.3 การนำเสนอข้อมูล.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4. สถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศที่ออกอากาศภาคภาษาไทย.....	33
4.1 สถานีวิทยุบีบีซี.....	38
4.2 เรดิโอ เจแปน.....	46
4.3 สถานีวิทยุเสียงอเมริกา.....	51
4.4 สถานีวิทยุปักกิ่ง.....	57
4.5 เสียงมาเลเซีย.....	61
4.6 เสียงเวียดนาม.....	63
4.7 สถานีวิทยุแห่งชาติลาว.....	65
การวิเคราะห์โครงสร้างของสถานีวิทยุกระจายเสียงระหว่างประเทศ.....	67
5. การกระจายเสียงภาคภาษาไทย.....	72
5.1 สถานีวิทยุบีบีซี.....	72
5.2 เรดิโอ เจแปน.....	83
5.3 สถานีวิทยุเสียงอเมริกา.....	86
5.4 สถานีวิทยุปักกิ่ง.....	93
5.5 เสียงมาเลเซีย.....	97
5.6 เสียงเวียดนาม.....	99
5.7 สถานีวิทยุแห่งชาติลาว.....	100
6. บทบาทของการกระจายเสียงภาคภาษาไทย.....	103
6.1 การเป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาและการโฆษณาชวนเชื่อ.....	104
6.2 การเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	108
6.3 การเป็นสื่อกลางเพื่อการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	110
6.4 การให้ข่าวสาร.....	112
6.5 การให้ความรู้และการศึกษา.....	116
6.6 การให้ความบันเทิง.....	117

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

7. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	118
7.1 ข้อจำกัดการวิจัย.....	124
7.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกระจายเสียงภาคภาษาไทย ของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ.....	125
7.3 ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต.....	126
รายการอ้างอิง.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบโครงสร้างของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ที่ออกอากาศภาคภาษาไทย.....	70
2. เปรียบเทียบนโยบายของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ.....	71
3. เวลาและระบบคลื่นการกระจายเสียงของสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย.....	76
4. รายการประเภทอื่นๆ ของสถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย ที่กระจายเสียงในแต่ละสัปดาห์.....	81
5. รายการกระจายเสียงของเรดิโอ เจแปน ภาคภาษาไทย.....	85
6. รายการการกระจายเสียงของสถานีวิทยุวีไอเอ ภาคภาษาไทย.....	88
7. รายการกระจายเสียงของซีอาร์ไอ วิทญูปักกิ่ง ภาคภาษาไทย.....	96
8. รายการกระจายเสียงของเสียงมาเลเซีย ภาคภาษาไทย.....	98
9. เปรียบเทียบโครงสร้างของสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างประเทศ ภาคภาษาไทย.....	102

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1. แผนภาพแผนกวางแผนและกระจายเสียงระหว่างประเทศ
ของเอ็นเอชเค.....49